

Jeppe Kragelunds translokationstale

Taler

Jeppe Kragelund
Rektor for Alssundgymnasiet
Sønderborg

Dato

25. juni 2021

Sted

Alssundgymnasiet
Sønderborg

Kære studenter

Foråret er ungdommens årstid.

Livet spirer fra den sorte muld.

Der har været forår før, og der kommer forår igen.

Men livets forår har for den enkelte ikke været der før og kommer ikke igen.

Derfor skal der sås, når forårssolen skinner.

Der er meget stort forskel på den jord, som vi bliver plantet i.

Der er børn på denne klode, som er sat i udpint og gold jord - nærmest næringsløst sand.

Vi lever selv i et land, hvor kun de aller-allerfærreste børn gives urimelige og smertelige livsbetingelser.

Vi lever i et land, hvor vi solidarisk gerne gøder og deler jord.

Vores mål er at give alle lige muligheder.

Skolegang og videre uddannelse er i Danmark ikke forbeholdt de få, men et tilbud til alle.

Et samfund, som gøder sin sandede jord, har større arealer at høste fra.

Vores fællesskab har gjort os til et rigt og meget velfungerende land.

Ligeværdighed, retfærdighed og gensidig respekt er grundelementer for sammenhængskraften, en sammenhængskraft, som har vist sin styrke under den verdensomspændende krise - coronapandemien.

Når jeg ser udover jer nybagte studenter med jeres flotte rød-hvide studenterhuer, så bliver jeg glad og forhåbningsfuld. I repræsenterer vores fremtid.

Veloplyste og dannede skal I sikre, at Danmark også i fremtiden er et lige, et rigt og et harmonisk samfund.

En oplyst og dannet befolkning beskytter mod fattigdom, polarisering og utryghed, som mange befolkninger i verden desværre slås med.

Jeres rød-hvide huer skal ikke blot lyse op over jer selv, jeres familier og jeres land. De skal også lyse op i en mere og mere global verden. I skal være med til at udbrede respekt for menneskerettigheder og demokrati til de dele af verden, hvor der opleves undertrykkelse, fattigdom og politiske overgreb.

Vi skal ikke være naive.

Vi kan ikke gøde alle verdens sandsletter, men vi kan starte med vores egne og de sletter, som er tættest på os.

Mens vi sidder her i festligt lag, sidder danske børn fanget af sultens, nødens og undertrykkelsens lange arme i syriske fangelejr.

Lad os stå sammen om at give de danske og vestlige værdier videre til disse danske børn, så de ikke bliver yderligere traumatiseret, radikaliseret og ødelagte.

Udbredelse af vestlige værdier skaber verdensborgere som dig og mig.

Undertrykkelse, ulighed og uretfærdighed skaber terrorister og krig.

Valget er mit,

valget er dit,

valget er vores.

Ikke deres.

Kære studenter

Som I kan høre, så er det et stort ansvar, jeg med tillid lægger på jeres skuldre - eller rettere - under jeres studenterhuer. Jeg tror på, at I med jeres studenterhuer fyldt med faglig viden og almindelse netop har redskaberne til at arbejde for frihed og velstand også i de mere udfordrede dele af verden.

Kære studenter

Stort tillykke med jeres flotte huer og jeres veloverståede eksamen.

I er uden tvivl den årgang, som har fyldt mest i mit hjerte.

Med coronarestriktioner som fast følgesvend har vejen mod jeres studenterhuer bugtet sig i bakke, dal.

Jeg takker virkelig for jeres tålmodighed – det er vi mange, der gør.

Kære forældre, lad os på vegne af de ældre generationer give vores unge en hånd og sige tak.

Tak, fordi I har været med til at beskytte ældre og sårbare. I sagde farvel til forårsdage i ungdommens forår. På gymnasiet sagde I farvel til fredagscafeer, gymnasiefester, fællessamlinger og den løse snak og flirt med elever fra de andre klasser. Kort sagt nogle af de værdier, som normalt danner en vigtig ramme om en gymnasietid.

Suset af ungdommens sociale fællesskaber og livsmod blev båret bort, da corona-stormen ramte Danmark sidste marts.

Giv ungdommen en hånd som taknemmelighed over deres store bidrag og

afsavn for i fællesskabets tjeneste og interesse at være med til at inddæmme den katastrofale verdenspandemi.

Jeg var i et dilemma, da jeg startede med at skrive denne tale.

Skulle jeg undlade at tale om corona, som sikkert hænger de fleste langt ud af halsen eller respektere, at man ikke kan sige årgang 2021 uden at sige corona?

Inderst inde havde jeg lyst til at undlade at tale om epidemien. Det er trods alt en festdag, men ja, jeg er jo allerede begyndt, og det er også det rigtige.

Vi skal ikke fornægte og fortrænge begivenheder - gode som dårlige, som uundgåeligt rammer os.

Den verdensomspændende pandemi er og vil være en del af jeres studentertid. Lad os stå ved det og bruge den konstruktivt og lade fornægtelse og fortrængning flyve bort med raske vingeslag.

Livets uforudsigelighed blev udstillet i marts 2020.

Det virker voldsomt, når vi alle rammes på én gang. Vores velsmurte samfundsmaskine lukkede ned. Bom. Det havde de færreste troet muligt.

Ubeskyttet i fraværet af selvfølgelighed og normalitet stod vi som enkeltindivider afklædt.

De virkelige værdier blev tydelige. Nu skulle der hamstres toiletpapir.

Hvad skete der lige?

Hvor blev fornuften af den aften i marts 2020?

Er det menneskets natur at reagere irrationelt på afmagt og uforudsigelighed?

Var vi som samfund, som lokalsamfund og som enkeltindivider forberedt tilstrækkeligt på, at det uforudsigelige kunne ske?

Angsten for, at den ene lokumsrulle ikke nødvendigvis erstatter den anden, har

bragt os nye erkendelser, som er værd at dvæle ved.

Netop når uforudsigelighed rammer, stresstestes vores systemer. Det er under pres, at vi som individer, familier og samfund skal stå vores prøve.

Midt i vores kollektive uforudsigelighed og magtesløshed skylder vi at sende en tanke til de enkelte skæbner, familier og samfund, som både før marts 2020 og efter har oplevet uforudsigeligheden i sin grusomste form.

Forældre, der mister børn.

Søstre, der mister brødre.

Lande, der mister borgere i hobetal.

Det virker ubærligt, uforståeligt og urimeligt, når manden med leen opsøger dem, som stadig har livets lys til at brænde foran sig med en klar flamme.

Smerten ved at miste uforudsigeligt kan ikke gradbøjes.

Hvorfor nu denne dysterhed på en festdag som i dag?

Fordi I er svaret på at overkomme uforudsigelighedens kriser. Dette svar hører til på en glædens dag.

Vi kan prise os lykkelige for at bo i et harmonisk og velorganiseret land som det danske, fordi generationer før jer har ladet sig dygtiggøre.

I Danmark har vi fået opbygget et veludbygget sundhedssystem med fri adgang for alle, en stærk infrastruktur, også digital.

Vi har en samfundsmodel, som har opbygget og udbygget lighed og derigennem skabt en høj grad af gensidig tillid.

Tillid dig og mig imellem, høj som lav, rig som fattig, mellem magthavere og borgere er helt afgørende for sammenhængskraften i vores samfund.

Kære studenter, lov mig, at I vil hjælpe med at fodre den gensidige tillid og

modarbejde ulighed og mistillid gennem respekt for viden og videnskabens resultater. I har evnen til at skelne mellem fup og fakta og fordrive fup, som sølvpapirshatte udbreder på fx sociale medier.

Jeg takker virkelig for, at dette år sendte Donald Trump ud i kulissen. Fake news, konspirationsteorier og opspind for at fremme egen dagsorden er en uhyggelig trussel mod grundlaget for et handlende demokratisk samfund. Det bedste våben mod den udvikling sidder I med på hovedet.

En studentereksamen består ikke blot af fakta og reproducerbar viden. Den giver jer almindannelse, dvs. en evne til at bringe viden og kompetencer i spil og handle reflekteret og sagligt på nye og aldrig før set konstellationer og situationer.

I har med jeres studentereksamen fået redskaber til rationelt at favne uforudsigelighed og kriser og være skabere af morgendagen til glæde for jer selv, jeres familier og for fællesskabet.

Vi takker jer derfor her i dag for at bære jeres huer så smukt. I fortjener vores tillid til, at I vil forvalte jeres viden godt. I skal bringe huens værdier videre og lade dem leve til langt udover den dag, hvor huen bliver lagt hen på reolen eller glemt i klædeskabet.

Kære studenter, selvom det er jeres dag i dag, så vender jeg nu blikket mod jeres forældre, søskende og anden familie - de fortjener også en tak.

Kære alle, tak fordi I på hver jeres måde har været med til at forme disse pragtfulde unge mennesker.

At forme i betydning af at påvirke og opdrage et barn og senere et ungt menneske er et stort ansvar og kan være krævende. Der er ikke altid enighed om formen, sådan skal det være.

Kære studenter, jeg vil gerne, at I sender jeres familier og venner en tak, fordi de alle på den ene eller anden måde har været med til at forme jer og gøre jer til dem, I er.

Gennem livet er det vigtigt, at vi både selv bidrager til at forme andre, og at vi

samtidig er villige til at lade os forme.

Kære studenter

Vi sender jer nu videre ud i verden.

Mulighedernes verden.

Der forventes så pokkers meget af jer.

I har mulighederne foran jer – det har I sikkert hørt før.

For nogen bliver mulighederne en byrde – for hvad nu hvis jeg ikke griber mulighederne? Er jeg så utilstrækkelig?

Et dovent forkælet skarn sådan at lade muligheder flyve forbi mig?

Nej, morgendagen er uforudsigelig. Livet er uforudsigeligt. Du fejler, du går omveje – det *er* at leve.

I er den første ungdomsårgang siden krigsårene, som har oplevet, at muligheder pludselig ikke bare ligger foran os som selvfølgheder. Det er en sund erkendelse at tage med sig videre! Du er ikke bare din egen lykkes smed – vi former fremtiden, også din fremtid, sammen.

Fremtiden har ingen ansvaret for alene!

I har konkret oplevet, at jeres skolegang blev vendt på hovedet. Det mulige blev umuligt. Men I gjorde det og sidder nu alle med huerne på hovederne i dag. I er på den anden side af en krise.

Det kan lade sig gøre at nå sin destination, selv om vejen snor sig i bakke, dal.

Tag den erfaring og styrke med jer.

I har set, at noget er større end jer selv.

Uforudsigelighed er livets følgesvend og kan ryste fundamentet for det liv, som

vi tager for givet.

Vi kan ikke fjerne uforudsigeligheden, men vi kan ruste os til at håndtere den gennem uddannelse, respekt for værdien af viden og videnskab i vores videre udvikling af et frit og demokratisk samfund.

Sølvpapirshatte underløber vores samfund – studenterhuen bringer det videre til det bedre.

Kære studenter held og lykke i fremtiden.

Hermed dimitterer jeg årgang 2021 fra Alssundgymnasiet Sønderborg.

Kilde

Tilsendt fra taleren.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jeppe-kragelunds-translokationstale-2021>